ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1945

Vyhlásené: 13.11.1945 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

121.

Dekret presidenta republiky

ze dne 27. října 1945

o územní organisaci správy, vykonávané národními výbory.

K návrhu vlády ustanovuji:

Díl. I.
OBNOVA A NOVÁ ÚPRAVA ÚZEMNÍ ORGANISACE ZEMÍ, SPRÁVNÍCH OKRESŮ A OBCÍ.

Část 1.
Obnova zemí.

§ 1.

(1) Zemské správní obvody (země) se obnovují podle stavu ke dni 29. září 1938.

(2) Sídlo zemského národního výboru pro zemi Českou je v Praze, sídlo zemského národního výboru pro zemi Moravskoslezskou je v Brně.

Část 2.
Obnova správních okresů.

§ 2.

(1) Obvody správních okresů se obnovují podle stavu ke dni 29. září 1938, pokud v tomto dekretu není stanoveno něco jiného.

(2) Sídla okresních národních výborů, po případě okresních správních komisí, (sídla správních okresů) jsou v oněch městech, kde bylo dne 29. září 1938 sídlo příslušného okresního úřadu, pokud v tomto dekretu není stanoveno něco jiného.

(3) Kde se v tomto dekretu mluví o dosavadních správních okresech, rozumějí se tím správní okresy podle stavu ke dne 29. září 1938.

Část 3.
Nová úprava statutárních měst.

§ 3.
Statutární města a jejich právní postavení.

(1) Města se zvláštním statutem (statutární města) jsou:

1. v zemi České Praha, Liberec a Plzeň;
2. v zemi Moravskoslezské Brno, Olomouc, Opava a Moravská Ostrava.

(2) Místní národní výbory (místní správní komise) statutárních měst - v Praze ústřední národní výbor - vykonávají také působnost okresního národního výboru.

(3) Místní národní výbory (místní správní komise) statutárních měst jsou podřízeny zemskému národnímu výboru (§ 2, odst. 7 vládního nařízení ze dne 5. května 1945, č. 4 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů, ve znění vládního nařízení ze dne 7. srpna 1945, č. 44 Sb.). O podřízenosti ústředního národního výboru hlavního města Prahy platí ustanovení § 2a, odst. 4 vl. nař. č. 4/1945 Sb. ve znění vládního nařízení č. 44/1945 Sb.

§ 4.
Rozšíření územního obvodu statutárních měst.

(1) K statutárnímu městu Liberci se připojují tyto obce, jež se zároveň vylučují z dosavadního správního okresu libereckého:

Janův Důl, Františkov, Dolní Hanychov, Starý Harcov, Nové Pavlovice, Staré Pavlovice, Rochlice u Liberce, Ruprechtice, Růžodol I a Horní Růžodol.

(2) K statutárnímu městu Plzni se připojují tyto obce, jež se zároveň vylučují z dosavadního správního okresu plzeňského:

Bolevec, Božkov, Bukovec, Černice, Hradiště, Koterov a Újezd.

(3) K statutárnímu městu Brnu se připojuje obec Líšeň, jež se zároveň vylučuje ze správního okresu Brno-venkov.

(4) K statutárnímu městu Opavě se připojují obce Jaktař, Kateřinky a Kylešovice, jež se zároveň vylučují z dosavadního správního okresu opavského.

(5) K statutárnímu městu Moravské Ostravě se připojují:

a) tyto obce, které se zároveň vylučují z dosavadního správního okresu moravskoostravského: Nová Bělá, Stará Bělá, Hrabová a Vyškovice;

b) tyto obce, které se zároveň vylučují z dosavadního správního okresu frýdeckého: Heřmanice, Hrušov, Kunčice nad Ostravicí, Kunčičky, Michálkovice, Muglinov, Slezská Ostrava a Radvanice.

(6) České úřední názvy připojených obcí a jejich osad ze dne 29. září 1938 zůstávají nadále úředními názvy místních částí příslušných statutárních měst.

Část 4.
Nová úprava správních okresů.

§ 5.
Nové venkovské správní okresy se sídlem v statutárních městech.

(1) Zřizuje se správní okres Praha-venkov-jih se sídlem okresního národního výboru v Praze. Jeho obvod tvoří obce soudního okresu zbraslavského, jež se zároveň vylučují z dosavadního správního okresu Praha-venkov.

(2) Správní okres Praha-venkov, zmenšený o obce soudního okresu zbraslavského (odstavec 1), označuje se Praha-venkov-sever. Sídlo jeho okresního národního výboru je v Praze.

(3) Správní okres liberecký, zmenšený o obce připojené k statutárnímu městu Liberci (§ 4, odst. 1), označuje se Liberec-venkov. Sídlo jeho okresního národního výboru (okresní správní komise) je v Liberci.

(4) Správní okres plzeňský, zmenšený o statutární město Plzeň (§ 4, odst. 2), označuje se Plzeň-venkov. Sídlo jeho okresního národního výboru je v Plzni.

(5) Správní okres opavský, zmenšený o obce připojené k statutárnímu městu Opavě (§ 4, odst. 4), označuje se Opava-venkov. Sídlo jeho okresního národního výboru je v Opavě.

§ 6.
Zřízení dalšího správního okresu.

Zřizuje se správní okres jaroměřský se sídlem okresního národního výboru v Jaroměři. Jeho obvod tvoří obce soudního okresu jaroměřského, jež se zároveň vylučují z dosavadního správního okresu královédvorského.

§ 7.
Sloučení a zrušení správních okresů.

(1) Dosavadní správní okres frýdecký, zmenšený o obce připojené k statutárnímu městu Moravské Ostravě (§ 4, odst. 5, písm. b), se slučuje se správním okresem místeckým v jediný správní okres místecký. Sídlo jeho okresního národního výboru je v Místku.

(2) Dosavadní správní okres moravskoostravský se zrušuje. Jeho obce, které se nepřipojují k statutárnímu městu Moravské Ostravě [§ 4, odst. 5, písm. a)], totiž Krmelín, Proskovice a Stará Ves nad Ondřejnicí, připojují se k správnímu okresu místeckému (odstavec 1).

§ 8.
Změna sídla správních okresů.

(1) Z Nového Města nad Metují se přenáší sídlo okresního národního výboru do Dobrušky.

(2) Z Lanškrouna se přenáší sídlo okresního národního výboru do Ústí nad Orlicí.

(3) Z Přísečnice se přenáší sídlo okresního národního výboru (okresní správní komise) do Vejprt.

Část 5.
Obnova a nová úprava správních expositur.

§ 9.
Zřízení zemské expositury.

(1) V Moravské Ostravě se zřizuje expositura moravskoslezského zemského národního výboru. Její působnost se vztahuje

a) na správní okresy Bílovec, Bruntál, Fryštát, Frývaldov, Hlučín, Nový Jičín, Krnov, Místek, Opava-venkov a Český Těšín a

b) na statutární města Moravskou Ostravu a Opavu.

(2) Rozsah věcné působnosti zemské expositury stanoví zvláštní předpisy.

§ 10.
Obnova a zřízení okresních expositur.

(1) V místech, kde dne 29. září 1938 vykonával působnost okresního hejtmana jeho jménem exponovaný úředník - s výjimkou Opočna - obnovují se tyto správní expositury jako expositury příslušných okresních národních výborů se svými původními obvody.

(2) Zřizují se tyto nové expositury příslušných okresních národních výborů:

1. ve správním okrese semilském expositura v Železném Brodě pro obce soudního okresu železnobrodského;
2. ve správním okrese Ústí nad Orlicí expositura v Lanškrouně pro obce soudního okresu železnobrodského;
3. ve správním okrese dobrušském expositura v Novém Městě nad Metují pro obce soudního okresu novoměstského;
4. ve správním okrese píseckém expositura ve Vodňanech pro obce soudního okresu vodňanského.

(3) Pro rozsah věcné působnosti nových okresních expositur platí obdobně vyhláška ministra vnitra ze dne 31. prosince 1936, č. 5 Sb. z roku 1937, o zřízení politické expositury v Novém Strašecí. Působnost všech okresních expositur se rozšiřuje o věci vyživovací a zásobovací.

§ 11.
Právní postavení správních expositur.

(1) V obvodu, pro nějž byla zřízena správní expositura, vykonává mateřský národní výbor svou působnost v stanoveném rozsahu touto expositurou. Členové expositury jsou členy mateřského národního výboru. Obdobně to platí o expositurách okresních správních komisí.

(2) Zemská expositura se označuje: „Moravskoslezský zemský národní výbor - expositura v Moravské Ostravě“. Okresní expositury se označují: „Okresní národní výbor (okresní správní komise)..... - expositura v .....“.

(3) Správní exposituře se přidělí potřebný počet úředníků, zřízenců a pomocných zaměstnanců.

Část 6.
Obnova a nová úprava územní organisace obcí.

§ 12.
Územní obvody obcí.

Pokud jde o územní obvody obcí, obnovuje se stav ke dni 29. září 1938 v těchto směrech:

1. Neplatna jsou rozdělení obcí okupační čarou.
2. Neplatny jsou územní úpravy obcí, provedené jako důsledek vedení okupační čáry.
3. Neplatny jsou územní úpravy obcí, provedené v době nesvobody okupační mocí k rozšíření nebo k novému zřízení vojenských střelnic a výcvikových táborů.
4. Neplatno je zrušení obcí Lidic a Terezína, provedené opatřeními okupační moci.
5. Obnovují se obce, které v době nesvobody zanikly sloučením, a to se svými původními českými úředními názvy ze dne 29. září 1938, pokud tento dekret nestanoví něco jiného (§ 4).
6. Ruší se takové změny obecních hranic z doby nesvobody, jimiž byly od některé obce odloučeny a k jiné obci připojeny celé osady.

§ 13.
Osady.

(1) Osady jako právnické osoby a jako útvary územní samosprávy se neobnovují.

(2) Použivatelnost vládního nařízení ze dne 12. června 1941, č. 265 Sb., kterým se zrušují osady ve smyslu obecního zřízení, se rozšiřuje i na území, jež bylo v roce 1938 obsazeno cizí mocí (v dalším: pohraničním území).

Díl II.
ZMOCNĚNÍ K NOVÝM OPATŘENÍM.

§ 14.
Územní změny zemí.

Obvody zemí a sídla zemských národních výborů mohou býti měněny jen zákonem.

§ 15.
Územní změny správních okresů.

(1) Vláda může nařízením slučovati a rozlučovati správní okresy a měniti jejich obvody a sídla. Zúčastněným zemským a okresním národním výborům (okresním správním komisím) se poskytne možnost, aby se o věci předem vyjádřily. Při těchto opatřeních buď šetřeno zásady, že každá obec může náležeti vždy jen do obvodu jednoho správního okresu a každý správní okres jen do obvodu jedné země. Za změnu obvodů správních okresů se považuje jen taková změna, při níž z jednoho správního okresu do druhého přecházejí celé obce.

(2) Sloučením nebo rozloučením správních okresů zanikají jejich okresní národní výbory (okresní správní komise). Ministerstvo vnitra učiní po slyšení zemského národního výboru opatření k zatímnímu vedení správy v takových správních okresech a k urychlenému ustavení řádných orgánů. Obdobné opatření učiní ministerstvo vnitra i při změně obvodů správních okresů, může-li míti tato změna podstatný vliv na složení okresního národního výboru.

(3) Při změně obvodu a při rozloučení správních okresů buď hleděno k tomu, aby se zúčastněné okresní národní výbory (okresní správní komise), pokud je toho třeba, dohodly o majetkovém vypořádání a o rozdělení zaměstnanců. Dohodu schvaluje, a nedojde-li k ní, ve věci rozhodne ministerstvo vnitra v dohodě s ministerstvem financí po slyšení zemského národního výboru.

(4) Majetkovým vypořádáním nejsou dotčeny nároky třetích osob. Rozdělením podle odstavce 3 nesmějí být zaměstnanci zkráceni v právech a nárocích, jichž pro sebe a pro své příslušníky právoplatně nabyli ze svého dosavadního služebního poměru, pokud tato práva nepřesahují míru stanovenou v § 212, odst.1 platového zákona ze dne 24. června 1926, č. 103 Sb.

(5) Převody jmění, k nimž dojde podle odstavce 1, jakož i jiná právní jednání, jichž bude třeba vzhledem k dotčeným územním změnám, jsou osvobozeny od poplatků a jiných veřejných dávek.

(6) Při změně obvodů správních okresů zůstávají na územích těmito změnami dotčených v platnosti dosavadní sazby přirážek, dávek a poplatků do konce rozpočtového roku, v němž byly územní změny provedeny; ministerstvo vnitra může tuto lhůtu na žádost okresního národního výboru (okresní správní komise) po slyšení zemského národního výboru o rok prodloužiti. Ministerstvo vnitra může na žádost nebo z úřední moci po slyšení zemského národního výboru též povoliti na pevně stanovenou přechodnou dobu vyrovnání berního zatížení uvnitř správního okresu, jestliže se v důsledku územních změn podstatně zvýší neb sníží zatížení dotčených částí správního okresu okresními dávkami nebo přirážkami.

§ 16.
Zřizování a změna správních expositur.

(1) Obvod a sídlo zemské expositury se může měniti vládním nařízením.

(2) Okresní expositury mohou být zřizovány nebo rušeny, jejich obvody a sídla určovány a rozsah jejich věcné působnosti stanoven opatřením ministra vnitra, vydaným po slyšení zemského národního výboru a vyhlášeným ve Sbírce zákonů a nařízení.

§ 17.
Zvláštní statuty a územní změny statutárních měst.

(1) Vláda může nařízením prohlásiti město, pro něž platí všeobecně platné obecní zřízení, za město se zvláštním statutem (§ 3, odst. 2 a 3). Přitom upraví i jeho statut. Stejným způsobem může býti statutárnímu městu jeho zvláštní statut odňat a město podrobeno všeobecně platnému obecnímu zřízení.

(2) K připojení sousední obce k statutárnímu městu je třeba vládního nařízení. Stejného opatření je třeba, má-li býti od statutárního města odloučena jeho část a utvořena z ní samostatná obec. O jinakých jeho územních změnách platí obdobně všeobecné předpisy o územních změnách obcí, avšak s tou odchylkou, že jde-li o hlavní město Prahu, nastupuje místo příslušnosti zemského národního výboru příslušnost ministerstva vnitra, jež předem vyslechne též zemský národní výbor.

(3) Před vydáním vládního nařízení podle odstavce 1 nebo 2 se poskytne zúčastněným zemským, okresním a místním národním výborům (správním komisím) možnost, aby se o věci vyjádřily.

(4) Byla-li obec prohlášena za město se zvláštním statutem, zaniká okresní národní výbor (okresní správní komise) správního okresu, k jehož obvodu město dosud patřilo. Podobně zaniká okresní národní výbor (okresní správní komise) správního okresu, k jehož obvodu se připojuje město, jemuž byl odňat zvláštní statut. V obou případech učiní ministerstvo vnitra po slyšení zemského národního výboru potřebné opatření k dalšímu vedení správy dotčeného správního okresu a k urychlenému ustavení řádných orgánů.

(5) Byla-li k statutárnímu městu připojena jiná obec, zaniká její místní národní výbor (místní správní komise). Byla-li od statutárního města odloučena jeho část a utvořena z ní samostatná obec, učiní její nadřízený okresní národní výbor (okresní správní komise) opatření k prozatímnímu vedení správy v této obci a k urychlenému ustavení řádných orgánů. V obou případech, jakož i při jinakých územních změnách učiní zemský národní výbor obdobné opatření také u statutárního města, může-li uvedená změna míti podstatný vliv na složení jeho místního národního výboru. Jde-li o hlavní město Prahu, učiní toto opatření ministerstvo vnitra po slyšení zemského národního výboru.

(6) Byla-li obec prohlášena za město se zvláštním statutem, platí obdobně ustanovení § 15, odst. 3 až 5 pro její vypořádání s okresním národním výborem (okresní správní komisí) správního okresu, k jehož obvodu město dosud patřilo; přitom se s tímto statutárním městem nakládá jako se správním okresem. Obdobně se použije těchto předpisů také, byl-li statutárnímu městu odňat zvláštní statut. Byla-li jiná obec připojena k statutárnímu městu, nebo byla-li od statutárního města odloučena jeho část a utvořena z ní samostatná obec, po případě došlo-li k jinakým jeho územním změnám, platí pro jeho vypořádání s okresním národním výborem (okresní správní komisí) dotčeného správního okresu obdobně ustanovení § 15, odst. 3 až 5. Pro jeho vypořádání s dotčenými obcemi platí obdobně ustanovení § 15, odst. 3 až 5 s těmito odchylkami:

a) Dohoda o majetkovém vypořádání a o rozdělení zaměstnanců nevyžaduje schválení.

b) Nedojde-li k dohodě, rozhodne o věci zemský národní výbor, po případě, jde-li o hlavní město Prahu, ministerstvo vnitra po slyšení zemského národního výboru.

(7) Při územních změnách statutárních měst platí obdobně ustanovení § 15, odst. 6 s tou odchylkou, že lhůtu k vybírání dosavadních přirážek, dávek a poplatků prodlužuje a vyrovnání

berního zatížení uvnitř obce povoluje zemský národní výbor, po případě, jde-li o hlavní město Prahu, ministerstvo vnitra po slyšení zemského národního výboru.

§ 18.
Územní změny obcí.

(1) Dvě nebo více obcí se může sloučiti v jedinou obec nebo změniti své vzájemné hranice souhlasnými usneseními místních národních výborů (místních správních komisí), učiněnými za přítomnosti nejméně dvou třetin všech členů a aspoň dvoutřetinovou většinou hlasů členů přítomných. Usnesení je třeba v obcích vyhlásiti. K jejich platnosti se vyžaduje schválení, jež uděluje zemský národní výbor po slyšení okresního národního výboru (okresní správní komise), finančního úřadu druhé stolice a sborového soudu druhé stolice.

(2) Ministerstvo vnitra může, vyžaduje-li toho veřejný zájem, rozlučovati obce po slyšení okresního národního výboru (okresní správní komise) a zemského národního výboru. Zemský národní výbor může, vyžaduje-li toho veřejný zájem, slučovati obce a měniti hranice obcí po slyšení příslušných okresních národních výborů (okresních správních komisí). Při všech těchto územních změnách buďte slyšeny též finanční úřad druhé stolice a sborový soud druhé stolice a zúčastněným místním národním výborům (místním správním komisím) buď poskytnuta možnost, aby se předem o věci vyjádřily.

(3) Okresní národní výbor (okresní správní komise) stanoví po slyšení katastrálního měřičského úřadu a knihovního soudu hranice obcí, pokud nebyly určeny, a rozhoduje ve sporech o hranice obcí. Stejným způsobem rozhoduje i v pochybných případech, vzniklých při provádění § 12. Je-li dotčeno statutární město, přísluší tato působnost zemskému národnímu výboru; jde-li však o hlavní město Prahu, přísluší ministerstvu vnitra, jež předem vyslechne zemský národní výbor.

(4) Sloučení a rozloučení obcí podle odstavců 1 a 2 se vyhlásí v Úředním listě republiky Československé.

(5) Ke sloučení může dojíti způsobem uvedeným v odstavcích 1 a 2 jen tehdy, patří-li všechny dotčené obce do obvodu téhož správního okresu; jinak se k takovému opatření vyžaduje vládního nařízení.

(6) Územní změny obcí buďte prováděny tak, aby byla zabezpečena způsobilost obcí k řádnému plnění jejich zákonných úkolů.

(7) Sloučením nebo rozloučením obcí zanikají jejich místní národní výbory (místní správní komise). Okresní národní výbor (okresní správní komise) učiní opatření k prozatímnímu vedení správy v takových obcích a k urychlenému ustavení řádných orgánů. Obdobné opatření učiní okresní národní výbor (okresní správní komise) i při změně obecných hranic, může-li míti tato změna podstatný vliv na složení místního národního výboru.

(8) Při územních změnách obcí platí obdobně ustanovení § 15, odst. 3 až 6 s těmito odchylkami:

a) Dohoda o majetkovém vypořádání a o rozdělení zaměstnanců nevyžaduje schválení.

b) Nedojde-li k dohodě, pojme se výrok o majetkovém vypořádání a o rozdělení zaměstnanců do rozhodnutí o věci samé. Vyjdou-li pak najevo dodatečně práva nebo závazky, jež měly býti pojaty do majetkového vypořádání, a dotčené obce se o nich nedohodnou, rozhodne o věci orgán, který schválil nebo vyslovil územní změnu.

c) Lhůtu k vybírání dosavadních přirážek, dávek a poplatků prodlužuje a vyrovnání berního zatížení uvnitř obce povoluje zemský národní výbor.

§ 19.
Sjednocení právních předpisů v obcích.

(1) Při změnách obecních hranic se rozšiřuje účinnost právních předpisů, v obci dosud platných, také na onu územní část, o niž se dosavadní území obce zvětšuje.

(2) V případě připojení sousední obce k statutárnímu městu rozšiřuje se účinnost právních předpisů, platných v statutárním městě, také na území připojené obce.

(3) V případě sloučení obcí se rozšiřuje na celé území nově vzniklé obce účinnost právních předpisů, platných v oné ze slučovaných obcí, která je podle objektivních znaků nejvýznačnější (počet obyvatel, počet domů, přirážková základna, rozloha území a j.). Sporné případy rozhodne orgán, který schválil nebo vyslovil sloučení obcí.

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 platí obdobně také při územních změnách, k nimž dochází při provádění § 12. Sporné případy rozhodne nadřízený národní výbor (správní komise).

§ 20.
Změny v místní příslušnosti.

(1) Při změně v místní příslušnosti, k níž dojde v důsledku změny v územní organisaci správy, vykonávané národními výbory, hledí se na rozhodnutí a opatření, jichž návrhy byly schváleny (jež byla usnesena) přede dnem počátku účinnosti těchto změn, jež však byla doručena (vyhlášena) později, jako by byla vydána před tímto dnem.

(2) Při změně místní příslušnosti, k níž dojde v důsledku změny v územní organisaci správy, vykonávané národními výbory, může nejblíže společně nadřízený národní výbor (správní komise), v nejvyšší stolici pak ministerstvo vnitra v dohodě se zúčastněnými ministerstvy stanoviti v jednotlivém případě místní příslušnost odchylně, vyžaduje-li toho přechod do nových právních poměrů.

Díl III.
ZÁVĚREČNÉ PŘEDPISY.

Část 1.
Derogační ustanovení a likvidace opatření z doby nesvobody.

§ 21.
Československé předpisy.

(1) Z předpisů československého právního řádu se ruší ony, jež odporují tomuto dekretu nebo upravují tytéž předměty. Zejména se ruší:

ustanovení §§ 2 a 4 obecního zřízení českého, moravského a slezského;

ustanovení § 11 zákona ze dne 16. dubna 1919, č. 213 Sb., o sloučení sousedních obcí s Brnem;

ustanovení § 11 zákona ze dne 16. dubna 1919, č. 214 Sb., o sloučení sousedních obcí s Olomoucem;

ustanovení § 16 zákona ze dne 6. února 1920, č. 114 Sb.,kterým se sousední obce a osady slučují s Prahou;

ustanovení § 2 a § 3, odst. 2 zákona ze dne 29. února 1920,č. 126 Sb., ve znění zákona ze dne 14. července 1927, č. 125 Sb.,o organisaci politické správy;

ustanovení § 6 vládního nařízení ze dne 6. března 1936, č. 51Sb., o organisaci policejní správy a služby a o některých jinýchopatřeních v oboru vnitřní správy.

(2) Nadále platí ustanovení § 1, odst. 4 zák. č. 125/1927 Sb. a ustanovení § 18, odst. 1 vl. nař. č. 51/1936 Sb.

§ 22.
Předpisy okupační moci.

(1) V oboru územní organisace správy, vykonávané nyní národními výbory, jsou neplatny předpisy okupační moci, které se příčí svým obsahem znění nebo demokratickým zásadám československé ústavy (čl. 2, odst. 1 ústavního dekretu presidenta republiky ze dne 3. srpna 1944, č. 30 Sb. z roku 1945, o obnovení právního pořádku). Neplatny jsou zejména:

a) rozdělení zemí a správních okresů okupační čarou;

b) přičlenění částí pohraničního území k správním útvarům sousedního státu;

c) zřízení nových útvarů a orgánů politické a obecní správy v pohraničním území;

d) územní změny mezi útvary politické správy v pohraničním území;

e) zřízení německých orgánů pro úkoly politické a obecní správy ve vnitřní oblasti zemí České a Moravskoslezské.

(2) O změnách územních obvodů obcí, provedených okupační mocí v pohraničním území, platí ustanovení § 12.

§ 23.
Ostatní předpisy z doby nesvobody.

(1) Zrušuje se používatelnost ostatních předpisů, jež byly v oboru územní organisace správy, vykonávané nyní národními výbory, vydány v době nesvobody a odporují tomuto dekretu. Zejména jsou to tyto předpisy (s výhradou oněch opatření podle nich provedených, která tento dekret ponechává výslovně v platnosti):

vládní nařízení ze dne 22. února 1940, č. 108 Sb., o některých opatřeních k zjednodušení správy při územních nebo jiných změnách ve vnitřní správě, ve znění vládního nařízení ze dne 17. listopadu 1941, č. 394 Sb.;

vládní nařízení ze dne 26. září 1940, č. 388 Sb., o některých změnách obvodů zemských úřadů v Praze a v Brně;

vládní nařízení ze dne 26. září 1940, č. 389 Sb., kterým se upravují obvody a sídla některých okresních úřadů;

vládní nařízení ze dne 29. května 1941, č. 245 Sb., kterým se upravují obvody některých okresních úřadů;

vládní nařízení ze dne 26. června 1941, č. 270 Sb., kterým se mění obvody okresních úřadů v Berouně a v Rakovníku;

vyhláška ministra vnitra ze dne 7. září 1941, č. 343 Sb., o zrušení politických expositur v Přelouči a Opočně;

vládní nařízení ze dne 18. září 1941, č. 371 Sb., kterým se upravují obvody některých okresních úřadů;

nařízení ministra vnitra ze dne 26. května 1942, č. 185 Sb., o nové úpravě obvodů a sídel okresních úřadů;

nařízení ministra vnitra ze dne 14. července 1943, č. 199 Sb., o přeložení sídla okresního úřadu v Sedlčanech;

nařízení ministra vnitra ze dne 25. listopadu 1942, č. 230 Sb. z roku 1943, o nové úpravě obvodů okresních úřadů Benešov a Praha-venkov-jih;

nařízení ministra vnitra ze dne 30. prosince 1943, č. 9 Sb. z roku 1944, o nové úpravě obvodů okresních úřadů v Brandýse nad Labem a v Mělníku.

(2) Ve znění vyplývajícím z tohoto dekretu bude až na další používáno těchto předpisů:
vládního nařízení ze dne 29. května 1941, č. 236 Sb., jímž se prohlašuje Moravská Ostrava za město se zvláštním statutem;

vládního nařízení č. 265/1941 Sb.,

vládního nařízení ze dne 30. března 1942, č. 142 Sb., jímž se prohlašuje Plzeň za město se zvláštním statutem.

§ 24.
Likvidace.

(1) Útvary a orgány, uvedené v § 22, odst. 1, budou likvidovány takto:

1. Likvidaci útvarů a orgánů, jejichž působnost přesahovala obvod jedné země, v pohraniční území obvod úřadu vládního presidenta, provede ministerstvo vnitra v dohodě s příslušnými ministerstvy; může však jejím provedením pověřiti zemské národní výbory.
2. Likvidaci útvarů a orgánů, jejichž působnost přesahovala obvod správního okresu, v pohraničím území obvod venkovského nebo městského kraje, provede příslušný zemský národní výbor; může však jejím provedením pověřiti okresní národní výbory (okresní správní komise).
3. Likvidaci útvarů a orgánů ostatních provede příslušný okresní národní výbor (okresní správní komise).

(2) Ministerstvo vnitra může v dohodě se zúčastněnými ministerstvy výnosem vydati bližší předpisy o provádění této likvidace.

Část 2.
Přechodná a prováděcí ustanovení.

§ 25.
Sanace.

Proti rozhodnutím a opatřením, učiněným zemskými, okresními nebo místními národními výbory (správními komisemi, správními expositurami) v době obnovy tohoto oboru správy, t. j. od skončení doby nesvobody do uskutečnění obnovy podle tohoto dekretu, nejpozději však do jednoho měsíce od počátku jeho účinnosti, nelze uplatňovati námitku místní nepříslušnosti nebo nesprávného složení orgánu. Případné rozpory plynoucí z křížících se rozhodnutí a opatření odstraní na žádost nebo z úřední moci nejblíže společně nadřízený národní výbor (správní komise), po případě věcně příslušné ministerstvo v dohodě s ministerstvem vnitra.

§ 26.
Zatímní přenesení působnosti.

Ministerstvo vnitra může po slyšení zemského národního výboru nařídit vyhláškou ve Sbírce zákonů a nařízení, aby v přechodné době až do řádného vybudování tohoto oboru správy, nejpozději však po dobu jednoho roku od počátku účinnosti tohoto dekretu, určitý okresní národní výbor či určitá okresní správní komise vykonávaly i mimo svůj obvod působnost příslušného okresního národního výboru (okresní správní komise) v oborech, jež zároveň stanoví.

§ 27.
Zatímní společná správa obnovených obcí.

Po dobu jednoho roku od počátku účinnosti tohoto dekretu může ministr vnitra po slyšení zemského národního výboru nařídit, že některé obce, které v době nesvobody zanikly sloučením a které se podle § 12, č. 5 obnovují, budou zatím společně spravovány jako celek dosavadním, po případě doplněným nebo nově utvořeným orgánem (místním národním výborem, místní správní komisí). Podle potřeby stanoví též zatímní společný název tohoto celku. Toto opatření se vyhlásí v Úředním listě republiky Československé a pozbývá účinnosti uplynutím jednoho roku od vyhlášení, nedojde-li již dříve k sloučení uvedených obcí. V řízení o sloučení (§ 18, odst. 2) nastupuje slyšení společného orgánu na místo slyšení orgánů jednotlivých obcí.

§ 28.
Majetkové vypořádání.

Pokud v důsledku územních změn podle tohoto dekretu dochází k majetkovému vypořádání a k rozdělení zaměstnanců, provede se podle ustanovení § 15, odst. 3 až 5, § 17, odst. 6 a § 18, odst. 8, písm. a) a b). Rovněž ustanovení § 15, odst. 6, § 17, odst. 7 a § 18, odst. 8, písm. c) platí obdobně.

§ 29.
Přehled územní organisace.

Přehled územní organisace správy, kterou v zemích České a Moravskoslezské vykonávají zemské národní výbory a okresní národní výbory (okresní správní komise), a její vztah k platné územní organisaci okresních soudů podle dekretu presidenta republiky ze dne 19. září 1945, č. 79 Sb., o zatímní úpravě soudnictví v zemích České a Moravskoslezské, jakož i přehled statutárních měst, tvoří přílohu tohoto dekretu.

§ 30.
Účinnost a provedení.

(1) Tento dekret platí jen v zemích České a Moravskoslezské. Nabývá účinnosti čtrnáctým dnem po vyhlášení s výjimkou ustanovení § 5, odst. 1 a 2, jež nabude účinnosti dnem, který stanoví a ve Sbírce zákonů a nařízení vyhlásí ministr vnitra. Vztahuje se však ve všech případech, kde byla již dříve provedena opatření, odpovídající jeho ustanovením, též na dobu ode dne, kdy se tak stalo.

(2) Tento dekret provede ministr vnitra v dohodě se zúčastněnými ministry.

Dr. Beneš v. r.

Fierlinger v. r.

Nosek v. r.

x) Územní organizace okresů nově stanovena vl. nařízením č. 3/1949 Sb.

x) Na základě vyhl. č. 89/1946 Sb. opatření nabývá účinnosti dnem 27.11.1945.

xx) Územní organizace okresů nově stanovena vl. nařízením č. 3/1949 Sb.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.